

Bariery we współpracy
przedsiębiorców ze szkołami
kształcącymi kadry
na poziomie wyższym
dla potrzeb branży gastronomicznej

Bariery we współpracy
przedsiębiorców ze szkołami
kształcącymi kadry
na poziomie wyższym
dla potrzeb branży gastronomicznej

Opracowanie na podstawie Raportu
„Bariery we współpracy przedsiębiorców ze szkołami
kształcącymi kadry na poziomie wyższym
dla potrzeb branży gastronomicznej”
przygotowanego przez dr. Mariusza Barczaka
(Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy)

Celem raportu było ustalenie istnienia lub braku barier we współpracy przedsiębiorców ze szkołami kształcącymi kadry na poziomie wyższym dla potrzeb branży gastronomicznej, a w przypadku ustalenia istnienia takich barier – ich identyfikacja.

Raport opublikowany jest na stronach Sektorowej Rady ds. Kompetencji Turystyka:

<http://www.pracodawcyturystyki.pl>

<http://www.sgh.waw.pl/sektorowa-rada-turystyka>

Charakterystyka kształcenia kadr na poziomie wyższym dla potrzeb branży gastronomicznej

W Polsce kwalifikacje pełne na poziomie wyższym nabywane są w szkołach wyższych o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym. Funkcjonuje 386 instytucji szkolnictwa wyższego, przy czym 239 to instytucje niepubliczne, a 147 to instytucje publiczne.

W Polsce jedynie pięć uczelni prowadzi kształcenie na kierunku „gastronomia” (lub pokrewnych). Są to:

1. Kierunek „gastronomia”:
  - a. Śląska Wyższa Szkoła Medyczna w Katowicach, studia I stopnia na profilu praktycznym;
2. Kierunek „gastronomia i hotelarstwo”:
  - a. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, studia I stopnia na profilu praktycznym;
  - b. Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, studia I stopnia na profilu ogólnoakademickim;
3. Kierunek „gastronomia i sztuka kulinarna”:
  - a. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, studia I stopnia na profilu ogólnoakademickim;
  - b. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, studia I stopnia na profilu ogólnoakademickim.

Charakterystyka rynku gastronomicznego w Polsce

W latach 1947–1988 polska gastronomia należała do najmniej rozwiniętego segmentu rynku usług. Po 1989 roku nastąpiły dynamiczne zmiany rynku gastronomicznego.

Przyczyniło się do tego wiele czynników, takich jak:

- przemiany społeczno-gospodarcze kraju (swoboda działalności gospodarczej, zmiana modelu rodziny, wzrost żywienia osób starszych i singli);
- czynniki ekonomiczne (wzrost zamożności mieszkańców);
- zmiany stylu życia (większa dbałość o zdrowie, rozwój turystyki i różnych form aktywności w czasie wolnym, spotkania towarzyskie w gastronomii).

W okresie 1950–2017 w Polsce liczba zakładów gastronomicznych wzrosła dziesięciokrotnie – z 7281 do 71056. Zmiany w stylu życia, a także w strukturze branży gastronomicznej, a w szczególności takie jak zwiększająca się liczba restauracji i spadająca liczba barów, zdaniem autora, przekładać się będzie na wzrost zapotrzebowania na absolwentów szkół wyższych. Ponadto uczelnie powinny reagować szybko na nowe trendy pojawiające się w branży, a także wprowadzać do programu studiów przedmioty związane z technologiami komunikacyjno-informacyjnymi tak powszechnie wykorzystywanymi w branży gastronomicznej.

Klasyfikacja barier w podejmowaniu współpracy z otoczeniem gospodarczym przez szkoły wyższe w świetle literatury przedmiotu

Analizą barier w podejmowaniu współpracy szkół wyższych z przedsiębiorcami zajmowali się m.in. Bryła, Jurczyk i Domański¹, którzy wśród najważniejszych barier wyliczyli:

- barierę mentalno-kulturową;
- bariery zachowań organizacyjnych, w tym – niechęć do podejmowania ryzyka;
- bariery informacyjne – słabe kontakty obu środowisk;
- bariery finansowe – niechęć do podejmowania inwestycji w projekty B+R.
- bariery organizacyjne;
- bariery prawne.

---

¹ Bryła P., Jurczyk T., Domański T., klasyfikacja barier współpracy z otoczeniem gospodarczym przez uczelnie wyższe, Marketing i Rynek 5/2013, s. 10.

Bariery we współpracy szkół wyższych z przedsiębiorcami branży gastronomicznej w świetle wyników przeprowadzonego badania

W celu uzyskania informacji na temat barier we współpracy przedsiębiorców ze szkołami kształcącymi kadry na poziomie wyższym dla potrzeb branży gastronomicznej zdecydowano się zarówno na badanie przedsiębiorców jak i szkół wyższych. Zastosowano sondaż jako metodę badawczą oraz kwestionariusz ankiety jako technikę badań. Pierwszy z kwestionariuszy kierowany był do branży gastronomicznej natomiast drugi do przedstawicieli szkół wyższych.

[...] szkoły wyższe oraz 88 proc. przedsiębiorstw podejmowało współpracę w zakresie realizacji praktyk i staży.

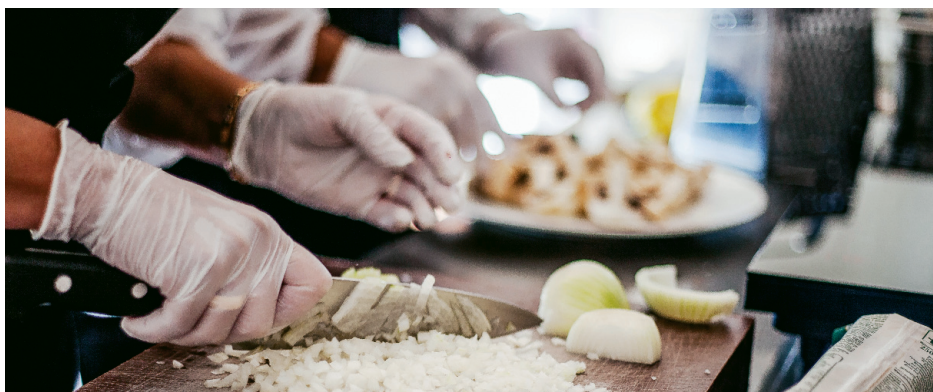

W badaniach wzięło udział 25 uczelni, przy czym wszystkie deklarowały, że współpracują z przedsiębiorcami branży hotelarskiej lub gastronomicznej. Po stronie przedsiębiorstw kwestionariusz wypełniło 50 podmiotów. Wśród uczelni 13 podmiotów stanowiły uczelnie publiczne, natomiast 12 badanych reprezentowało uczelnie niepubliczne.

W badanej grupie, 17 uczelni realizowało kształcenie na profilu praktycznym, natomiast 8 na profilu ogólnoakademickim. W ogólnej liczbie 50 badanych przedsiębiorstw 17 stanowiły mikroprzedsiębiorstwa a 33 małe (w badanej próbie nie znalazły się przedsiębiorstwa średnie i duże).

Najmniejszą grupę (10 podmiotów) stanowiły przedsiębiorstwa zlokalizowane w miejscowości od 50–100 tys. mieszkańców, kolejną (13 podmiotów) stanowiły przedsiębiorstwa zlokalizowane w miejscowości od 100–200 tys. mieszkańców, a 27 z nich zlokalizowanych było w miejscowościach powyżej 200 tys. mieszkańców.

W wyniku analizy ustalono, że wszystkie badane szkoły wyższe oraz 88 proc. przedsiębiorstw podejmowało współpracę w zakresie realizacji praktyk i staży. Do najistotniejszych form współpracy po stronie szkół wyższych zaliczono: udział pracowników przedsiębiorstwa w prowadzeniu zajęć dydaktycznych (72 proc.), realizację części zajęć dydaktycznych w siedzibie przedsiębiorstwa (60 proc.) oraz udział przedsiębiorcy w tworzeniu programu kształcenia (60 proc.).

Do najistotniejszych form współpracy [...] zaliczono [...] udział przedsiębiorcy w tworzeniu programu kształcenia.

Po stronie przedsiębiorstw do najważniejszych form współpracy poza stażami i praktykami zaliczono udział pracowników przedsiębiorstwa w prowadzeniu zajęć dydaktycznych (16 proc.) oraz kształcenie podyplomowe (12 proc.).

Uzyskane wyniki pokazują, że dla szkół wyższych najważniejszym postulatem okazała się potrzeba umożliwienia prowadzenia zajęć w siedzibie przedsiębiorstwa (72 proc. wskazań). Natomiast dla przedstawicieli przedsiębiorstw najważniejsze okazało się podniesienie jakości kształcenia w zakresie umiejętności (74 proc. wskazań).

Zauważono, że szkoły wyższe starają się przede wszystkim nawiązać współpracę formalną (92 proc.), podczas gdy dla przedsiębiorstw ma to mniejsze znaczenie (66 proc.).

Z badania wynika także, że w opinii 76 proc. badanych przedstawicieli uczelni pracownicy przedsiębiorstw uczestniczą w prowadzeniu zajęć dla studentów. Tylko 16 proc. twierdziło, że jeszcze nie były prowadzone, ale są planowane i jedynie 8 proc. udzieliło negatywnej odpowiedzi.

Analiza zebranego materiału wykazała, że przedstawiciele szkolnictwa wyższego widzą następujące bariery współpracy (cyt.):

- „brak czasu przedsiębiorców na spotkania z uczelnią”; „przedsiębiorcy nie mają czasu na zajęcia praktykantami, branża turystyczna nie zgłasza potrzeb na badania istotnych problemów”;
- „zbyt wysokie wymagania wobec studentów. Ciągła krytyka programów studiów”;
- „płatne staże i praktyki oferują wyłącznie przedsiębiorcy spoza Polski. Do współpracy z tymi podmiotami studenci dodatkowo są motywowani poprzez udział w programie Erasmus+, praktyki. (...)”.
- „przedsiębiorca nie ma żadnej wymiernej korzyści ze współpracy ze szkołą wyższą”.

Przedsiębiorcy wskazali następujące bariery:

- „zbyt duża zawłóść administracyjna i biurokracja”;
„nadmierna biurokracja podczas inicjowania współpracy”;
- „szkoła mogłaby dofinansować prace studenta”,
- „brak znajomości modeli i wzorców współpracy
tj. konieczny proces edukacyjny, rola np. PARP,
RDSKST, właściwych ministerstw”;
- „przekonanie, że pracownicy nauki nie nadążają
za rozwojem i to przedsiębiorstwa mają przewagę
w zakresie wiedzy i technologii tj. raczej pracownicy
nauki nie mają odpowiedniej i aktualnej wiedzy
praktycznej, często dysponują wspaniałą teorią
i imponują znajomością technologii ale brak im
umiejętności i pokory by słuchać praktyków”;
- „niezrozumienie potrzeb partnerów,
w tym brak umiejętności nawiązania dialogu”.

Rekomendacje – dotyczące podjęcia przez Sektorową Radę ds. Kompetencji Turystyka działań mających na celu usunięcie zidentyfikowanych barier

Uzyskane wyniki z badania pozwoliły na sformułowanie następujących rekomendacji dla Sektorowej Rady ds. Kompetencji Turystyka w zakresie działań mających na celu usunięcie zidentyfikowanych barier:

1. Wśród barier, po obu stronach, dominują bariery społeczno-kulturowe, a także biurokratyczne. Działaniem niwelującym taki stan rzeczy powinny stać się cykliczne spotkania obu środowisk. Należałoby skupić się na organizacji większej liczby spotkań obu stron, aby zachęcić do bliższego poznania się, co z czasem przełoży się także na wzrost zaufania do wzajemnych działań.
2. Należałoby rozważyć wprowadzenie do oferty na kierunkach turystycznych specjalizacji „przewodnika po obiektach gastronomicznych”.
3. Usługi gastronomiczne mają przede wszystkim wymiar praktyczny, a oferowanie przez uczelnie profilu ogólnoakademickiego nie sprzyja współpracy obu środowisk. Ponadto przedsiębiorcy wyraźnie wskazali, że oczekują przede wszystkim zwiększenia umiejętności praktycznych studentów na etapie edukacji, jeszcze przed podjęciem praktyki lub stażu.

Zadaniem SRKT powinno być rozważenie możliwości przeprowadzenia badania w zakresie ustalenia ewentualnej luki pomiędzy liczbą absolwentów kierunków gastronomicznych a potrzebami rynku pracy.

4. SRKT powinna, w porozumieniu z przedstawicielami branży gastronomicznej, opracowywać zestawy rekomendacji w zakresie korekty efektów kształcenia, a następnie przekazywać je do uczelni kształcących na kierunkach dedykowanych tej branży.
5. Jedną z istotnych przeszkód we współpracy jest niedostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, co zniechęca wielu przedsiębiorców do podejmowania współpracy.
Wyjście w kierunku przedsiębiorstw z dyskusją na temat oferty edukacyjnej, a nie tylko potrzeb studentów, może usunąć zidentyfikowaną barierę.

Sektorowa Rada
ds. Kompetencji
Turystyka

www.pracodawcyturystyki.pl
www.sgh.waw.pl/sektorowa-rada-turystyka

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

